

SUPERSTUDENTERNE 10 ÅR EFTER

Superstudenterne—dem med de allerhøjeste karaktergennemsnit fra de gymnasiale uddannelser—har markant anderledes søgemønstre videre i uddannelsessystemet end de øvrige studenter. For udvalgte universitetsuddannelser finder superstudenterne hurtigere arbejde end de øvrige studenter, dog ikke på uddannelserne med de højeste adgangskvotienter.

Hvert år i juni, når studenterne springer ud, fylder historier om de dygtigste studenter medierne. Men hvordan går det superstudenterne, når kameraerne bliver slukket og studie- og arbejdslivet begynder?

Hvad er en superstudent?

Betegnelsen "superstudent" bruges typisk om de studenter, der sprænger karakterskalaen og får karaktergennemsnit der ligger over 12. Det kan lades sig gøre, da der gives karakterbonus på 3 og 6 pct. for et eller to ekstra højniveaufag på de gymnasiale uddannelser. Bonusserne er indført for at belønne den ekstra arbejdsindsats der ligger i at tage ekstra højniveaufag og for at kompensere et potentielt lavere karaktergennemsnit. Der gives også en karakterbonus på 8 pct. til de studenter, der senest to år efter afsluttet gymnasial uddannelse søger ind på en videregående uddannelse.

Da karakterbonus først blev indført i 2006 ser denne undersøgelse på de studenter, hvis karaktergennemsnit lå blandt de højeste 5 pct. på deres årgang i årene 2002-2004.

Metode

DEA har på basis af registerdata fra Danmarks Statistik fulgt afgangseleverne fra de gymnasiale uddannelsers (stx, hf, hhx og htx) fra 2002, 2003 og 2004. I undersøgelsen sammenlignes de stu-

denter, hvis karaktergennemsnit lå blandt de højeste 5 pct. (alle år 9,9 og over) med de øvrige studenter. Samlet set var der 79.164 studenter fordelt på de tre år—heraf betegnes 3.842 "superstudenter".

Ud fra den første uddannelse, studenterne bliver optaget på efter endt studentereksamen¹, opgøres fordelingen af optag på uddannelsestyper og de fem mest populære uddannelser.

Med udgangspunkt i de personer der gennemfører en af de bacheloruddannelser, som superstudenterne typisk bliver optaget på, opgøres tiden til første job efter afslutningen af højest fuldførte uddannelse (søgetiden). Søgetiden opgøres som det antal uger, der går fra dimittenden først modtager enten dagpenge eller kontanthjælp til personen er i fuldtidsbeskæftigelse. For de samme uddannelser opgøres også dimittendernes startløn².

Analysen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik over studenternes videre uddannelse og beskæftigelse i perioden 2002-2014. Løndata dækker dog kun perioden 2008-2013.

Det er vigtigt at understrege, at analysen tager udgangspunkt i afgangsårgange fra de gymnasiale uddannelser. Det er derfor ikke muligt at lave en-til-en sammenligninger med optagsårgange på de videregående uddannelser. Fx vil to studenter fra 2002 der bliver optaget på en videregående uddannelse i henholdsvis 2002 og 2014 indgå i datagrundlaget på samme måde (i det omfang at data er tilgængelige).

Flest superstudenter på stx, færrest på hhx

DEA's undersøgelse viser, at mens fordelingen af superstudenter på hf og htx svarede nogenlunde

¹ Hvis en student afbryder denne uddannelse og på et senere tidspunkt starter på en anden uddannelse, indgår de ikke i denne opgørelse igen.

² Undersøgelsen følger afgangsårgange fra gymnasierne. De studenter, der sammenlignes, vil derfor færdiggøre deres højeste uddannelse på forskellige tidspunkter. Det er derfor hensigtsmæssigt at sammenligne startløn, der ikke påvirkes af den enkeltes erhvervs erfaring.

til den overordnede fordeling af studenter, så var der en markant underrepræsentation af superstudenter på hhx og en markant overrepræsentation af superstudenter på stx.

Tabel 1: Fordeling af studenter fra de gymnasiale uddannelser (2002-2004)

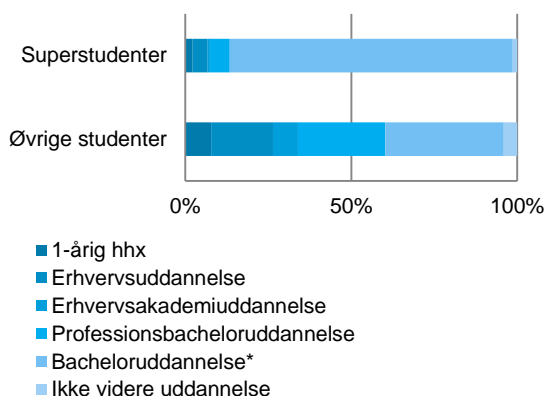
	Hf	Hhx	Htx	Stx
Fordeling af alle studenter	14%	22%	7%	57%
Fordeling af superstudenter	11%	10%	6%	74%

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik

Superstudenterne søger mod universiteterne

Superstudenterne adskiller sig markant fra de øvrige studenter i forhold til deres søgemønstre for videre uddannelse. 85 pct. af superstudenterne påbegyndte en universitetsuddannelse som den første uddannelse efter endt ungdomsuddannelse. For den brede gruppe var det tilsvarende tal 35 pct., mens 26 pct. blev optaget på en professionsbacheloruddannelse og 8 pct. blev optaget på en erhvervsakademiuddannelse. Der var ligeledes 18 pct., der blev optaget på en erhvervsuddannelse.

Figur 1: Studenternes næste påbegyndte uddannelse

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik

Note: Øvrige KVVU og MVU ikke medtaget (superstudent n=16, øvrige n=485). Det 1-årige hhx-forløb blev afskaffet i forbindelse med gymnasireformen i 2004. Blandt de studenter, der påbegyndte det 1-årige hhx forløb, startede 32 pct. senere på en universitetsuddannelse, 27 pct. på en erhvervsuddannelse og 22 pct. en professionsbacheloruddannelse. For superstudenterne var de tilsvarende tal 75 pct., 8 pct. og 6 pct.

* inkl. udelte kandidatuddannelser

Det er sandsynligt, at en del af forklaringen på at superstudenterne skiller sig så markant ud, kan findes i forskelle i studenternes søgemønstre efter de forskellige gymnasiale uddannelser. Fx

må det antages, at stx-studerne, der er overrepræsenteret blandt superstudenterne, oftere søger mode universiteterne end de øvrige studenter.

Superstudenterne søger mod de samme studier

For de tre analyserede årgange er der stabile optagsmønstre for både superstudenterne og for de øvrige studenter. For superstudenterne er der således kun seks forskellige uddannelser, der udgør de fem uddannelser med højest optag fordelt på de tre år. For de øvrige studenter udgør de samme fem uddannelser top-fem i alle tre år.

Tabel 2: Superstudenter: Top fem uddannelser efter optag og studenterårgang (antal)

2002	2003	2004
Medicin* (141)	Medicin* (172)	Medicin* (183)
Statskundskab (95)	Statskundskab (97)	Statskundskab (118)
Jura (83)	Psykologi (63)	Psykologi (60)
Psykologi (58)	Jura (62)	Jura (50)
Civilingeniør (45)	Økonomi (45)	Økonomi (32)

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik

Note: Tallet i parentes angiver antallet af studenter, der blev optaget på uddannelsen, som den første uddannelse efter de afsluttede deres gymnasiale uddannelse

* inkl. udelte kandidatuddannelser

Tabel 3: Øvrige studenter: Top fem uddannelser efter optag og studenterårgang (antal)

2002	2003	2004
Lærer (1731)	Kontor (1639)	Lærer (1482)
Kontor (1576)	Lærer (1609)	Pædagog (1442)
Pædagog (1531)	Pædagog (1408)	Kontor (1386)
Sygeplejerske (1356)	Sygeplejerske (1383)	Sygeplejerske (1356)
HA almen (1022)	HA almen (1067)	Ha almen (1010)

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik

Note: Tallet i parentes angiver antallet af studenter, der blev optaget på uddannelsen, som den første uddannelse efter de afsluttede deres gymnasiale uddannelse

Blandt superstudenterne er det de traditionelle prestigeuddannelser der trækker. Superstudenterne søger i særlig høj grad mod medicinstudiet, som mere end 10 pct. af hver årgang starter på, mens statskundskab også er populært.

Set i forhold til uddannelsernes størrelse, er der en massiv overrepræsentation af superstudenter på medicin, statskundskab og psykologi. Ca. 30 pct. af studenterne fra de tre årgange, der bliver

optaget på de tre uddannelser, er superstudenter—en gruppe der udgør 5 pct. af den samlede studenterpopulation.

Tabel 4: Andel superstudenter i studenterårgangens optag på udvalgte uddannelser

	2002	2003	2004
Medicin	26%	Medicin 30%	Medicin 33%
Statskundskab	29%	Statskundskab 28%	Statskundskab 34%
Jura	12%	Jura 9%	Jura 7%
Psykologi	34%	Psykologi 33%	Psykologi 34%
Civilingenieur	16%	Økonomi 12%	Økonomi 8%

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik
 Note: Andelen er beregnet på baggrund af den første uddannelse, som studenterne blev optaget på efter de afsluttede deres gymnasiale uddannelse

Tabel 5: Gennemsnitlig adgangskvotient for udvalgte uddannelser vægtet efter optag (2002-2004)

Uddannelse	Adgangskvotient
Medicin	9,4
Statskundskab	9,2
Jura	8,6
Psykologi	9,5
Økonomi	Alle optaget

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding
 Note: Adgangskvotienten er beregnet som det vægtede gennemsnit for hvert år 2002-2004 og for alle steder, hvor uddannelsen udbydes. Det er ikke muligt at udregne gennemsnittet af adgangskvotienten for erhvervsøkonomi (HA), da flere uddannelsessteder har optaget alle ansøgere (den højeste adgangskvotient var 8,3 (Handelshøjskolen i Århus, 2002)).

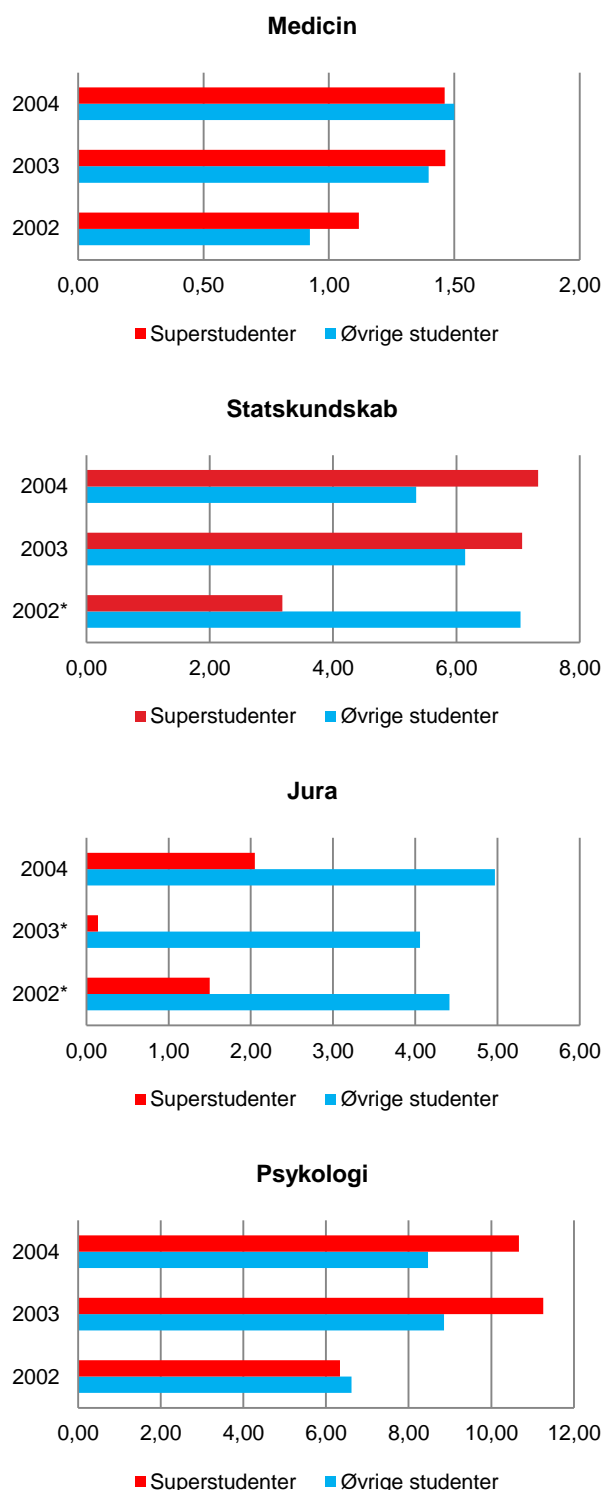
Begrænset forskel i tid før første beskæftigelse for uddannelserne med de højeste adgangskvotienter

Når vi ser på den tid, det tager dimittender fra forskellige uddannelser at finde deres første beskæftigelse, så tegner der sig et interessant mønster. For uddannelserne med den højeste adgangskvotient er der ingen signifikant forskel i søgetiden mellem superstudenter og de øvrige studenter (med undtagelse af statskundskab i 2002). En del af forklaringen må forventes at være, at der i forvejen er en lille spredning i de studendes indgangsniveau på grund af de høje adgangskvotienter. For medicinstudiet afspejler den korte søgetid i øvrigt, at der er generel mangel på læger på arbejdsmarkedet.

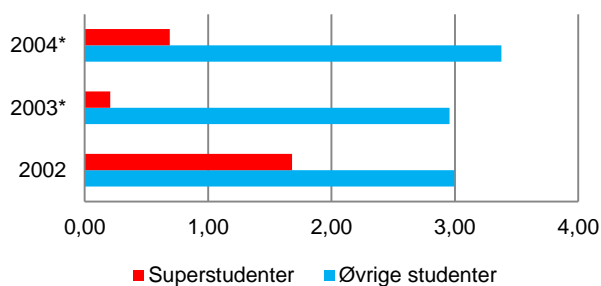
For de øvrige uddannelser—jura, økonomi og erhvervsøkonomi (HA)—er superstudenternes søgetid betydeligt kortere end de øvrige studenter.

Dette tyder på, at superstudenternes højere faglige indgangsniveau her gør en forskel.

Figur 2: Tid til første job (uger)

Økonomi

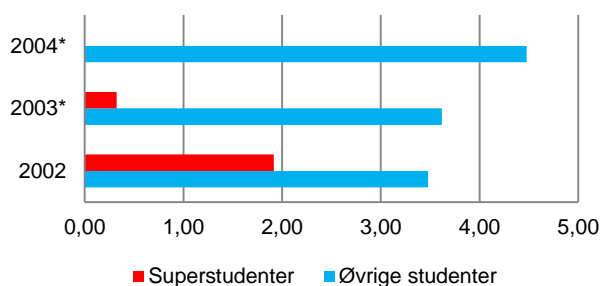

For yderligere information kontakt:

Konsulent
Kristian Klausen
Mob: +45 2980 9357
kk@dea.nu

Erhvervsøkonomi (HA)

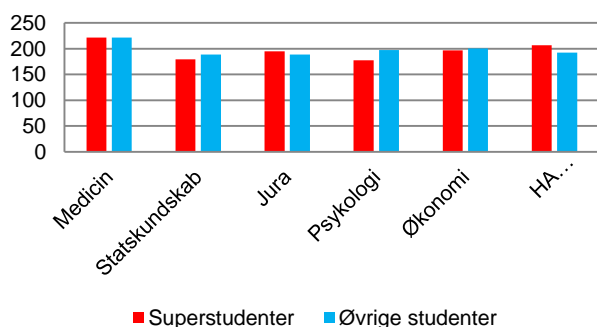

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik
* Statistisk signifikant forskel ved 5% signifikansniveau

Ingen signifikante forskelle i startløn

I forhold til dimittendernes startløn er der ingen signifikant forskel mellem superstudenterne og de øvrige studenter. Det skal dog i denne sammenhæng nævnes, at startlønnen må forventes at følge overenskomstbestemte indgangsniveauer, mens spredningen vil stige, når dimittenderne har været længere på arbejdsmarkedet.

Figur 3: Gennemsnitlig startløn (kr/time)

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik